

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 kor.
Nyiltter sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

A választás nálunk.

Most már teljes erővel megindult a választást előkészítő munka, de csak a kortések részéről. A polgárság nyugodt, mintha semmi sem történnék körülötte. Kifárasztotta a a nemrég multban elkövetett nemzeti elkeseredés, úgy látja, mintha jobb volna ennek perzselő levegőjétől magát távol tartani. Hiszen mit ér a kockázat, mit ér a láng fellobbanása, az ő akarata az ország kormányzásában ugysem érvényesül, felülről parancsolnak itt és a szegény polgárnak ugy kell járni, ahogy a nótát füttyölik. Napnál világosabban bebizonyosodott, hogy a parlamentarismus nálunk flxa idea, egy nem létező valami, melyet csak a türelmes papiros őriz az országház arctüvéjében.

Hogy valamelyes nagy emóció nem várható sem itt, sem másutt, előrelátható. Zsibbadtak a pártok, zsibbadtak az erők, nagyobb hullámozásba hozni a néprétegeket alig ké-

pések. A csömörlésig jóllakott a közönség a politikával. Mikor szemünk előtt folyt le a koalizált pártok csufos bukása, melyet tenyerén hordva vitt be az ország közönsége a parlamentbe, midőn ugyanazok a politikai kvalitások gazemberezik most, akik négy évvel ezelőtt azt sem engedték, hogy egy ros szót merjen valaki ellenük mondani, midőn azt látjuk, hogy saját fegyvertársai rángatták porba az ünnepeit és kikiáltott vezéreket, bizony nem valami nagy kedvünk van komolyan venni a politikai mozgalmakat. Szinte a komikumnak bizonyos hatásával bírnak már az emberre.

Pláne nálunk Szatmáron épen ninesen valami nagy ok a lelkesedésre. Itt két párt van hivatva meghuzni a szíjat egymással. A Justhféle függetlenségi párt és a munkapártnak elnevezett kormánypárt. Mindkettőnek a főkortesei megjelentek már nálunk Justh és Tisza, távozásuk után olyan esendőség lett, mintha nem is történt volna semmi.

Nem csuda!... A Justh pártot nem lehet komolyan venni. Olyan Mokány Berézi-féle politikát üz, amelylyel elrontott mindent a multban is, el fog rontani a jövőben is. Magának a vezérnek kvalitásai, temperamentuma nem arra való, hogy irányítsa a közvéleményt. Köztonáiból egyik-másik talán lehetne tartalmasabb, okosabb és tapintatosabb generális. Neki menni mindennek, mint a cserebogár a falnak, nem alkalmas arra, hogy megnyerje a nyugodtan gondolkozó kedélyeket.

Hogy a munkapártért miért nem lelkesedik szintén a publikum, felesleges bővebben magyarázni. A magyar nyakasság mindig szeret ellen-szegülni a hatalomnak, abban nem jóbarátját, sőt ellenségét látja. Ez a párt pedig ugy szerepel előtte, mintha bécsi kirendeltség volna, melyet azért szabadítottak reá az országra, hogy konfiskálja az összes jogokat, melyek külömben is csak papiroson voltak meg, hogy kiszolgáltatassa az osztráknak a magyar nép érdekeit,

Magyarádi Boros Bálint,*)

polgármester és országgyűlési képviselő.
1819—1896.

Az 1891. évi országgyűlés feloszlatására vonatkozó hírek ezen év december havában városunkban is megindították a választási előmozgalmakat.

December 27-ik napján pártkülönbség nélküli gyűlés volt a városház disztermében, azon czélból, hogy a pártok között a küszöbön álló képviselőválasztásra vonatkozólag oly egyértelmű megállapodás létesüljön, mely városunk székhelykérdésének érvényesülését leginkább biztosítsa.

Ezen a gyűlésen Boros Bálint országgyűlési képviselő volt az első szónok s meghatott szavakban köszönve meg a város közönségének ama ritka, szép bizalmát, melyben őt 18 éven körösztil újólag és újólag részesítette, kijelenté, hogy előhaladott kor-

*) Mutatvány Ferency János most megjelent kötetéből.

rára való tekintettel megbízatást többé már nem vállalhat s a nyilvános küzdelmek teréről a magánélet nyugalomba visszavonul ugyan, azonban e város érdekeit és előbaladását jövőre nézve is épen ugy, mint eddig tevő, szíven fogja viselni és erőt a közérdek előbbvitelére szenteli.

Hálásan emlékezve meg ama kiváló érdemeiről, melyeket Boros Bálint hosszú törvényhozói működése alatt ugy a köz-, mint a törvényhatósági ügyek s a lakosság érdekeinek előmozdítása körül odaadó gondnal és fáradsást nem ismerő buzgalommal szerzett, 1892. évben a törvényhatósági közgyűlés a város diszpolgárul választotta meg.

Minden élethivatásnak megvannak a maga örömei és fájdalmai, de legszuróbbak a politikai szereplés tövisei, miket a nyilvános élet küzdőterén még azok sem kerülhetnek el, kiket a népszerűség legelső kegyenczévé emelt. Ezekből a tövisekből neki is bőven kijutott, de utóbb a közpálya kifáradt és visszavonult harczosa igazi nyugalmat, elis-

merést és tiszteletet talált, mely életének pihenő éveit szelid örömök és a minden irányban való kibékülés tiszta derűjével színezte be.

Akik a Boros Bálint választási küzdelmeiben résztvettek, élénken emlékezhetnek vissza arra, hogy többszöri megválasztása e városban nemesak politikai esemény volt, hanem kiváló értéket az kölesönzött a győzelemnek, mert ebben a harcban, mely a diadalmas pálmával őt tisztelte meg, a józan mérsékletnek s társadalmunk értelmiségének a felpánczézott politikai elfogultsággal nem egyszer kellett a keztyüt fölvennie.

És ő a társadalom és közönség érdekeit kicsinyben és nagyban el nem tagadható hűséggel és buzgósággal szolgálta s róla bizvást el lehet mondani, hogy a közporondon töltött éveiben nem magáért, hanem másokért élt s a hiu dicsőség röpke levelei után soha nem törekedett.

Boros Bálint 1818. évi december 15-én, Homokon, Szatmárvármegyében született. Ta-

Pártoljuk

a hazai ipart!

KEPES SÁNDOR

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alaku Pyramisokat, Obeliszkákat, keresztteket, emléktáblákat, sírfedeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: Szatmár, Attila - u. 4.

hogy a császár akaratának vak eszközei, végrehajtói legyenek.

Természetesen ezek a suppozitumok felerészben sem felelnek meg a valóságnak, de hát nem azért magyar a magyar, hogy amit egyszer a fejébe vett, azt onnan könnyen ki lehessen verni. Innen magyarázható meg városunkban is az a szinte levertség számba menő politikai tespedés, amelyet a küzdeni hivatott két párttal szemben tanúsít a polgárság éretlen gondolkodó része. De valóban nem is érdemes, hogy fejbeveréseknek, ütlegeléseknek, csendőrszuronyok kitégye magát az ember akár az egyikért, akár a másikért. Meg lehetünk győződve, hogy bármelyik párt kerüljön többségre, — nem itt, hanem a parlamentben — rózsásabb napokat nem fogunk élni, csakugy lesz ezután is, mint eddig volt, hajba kapnak a jó magyarok a hatalom birtokáért, az ország kormányzása pedig megyen úgy, ahogy odaátról Bécsből akarják.

A választás előkészületeinek izgalmasabb napjaiban arra intjük a polgárságot, ne hagyja el eddigi flegmáját, ne igyekezzék rakoncátlan viselkedéssel veszélyeztetni testi épségét, ott a választás napján is adja le szavazatát, akire akarja, azután menjen haza aludni, mert az ő esetleges berzenkedése úgy sem változtathat a dolgok menetén, egyedül neki és családjának lehet ártalmára.

Gróf Tisza István Szatmáron.

Gróf Tisza István, a nemzeti munkapárt vezére, a mult vasárnap délután dr. Kereszt-szeghy Lajosnak, a munkapárt képviselőjének támogatása végett városunkban időzött. A nagynevű politikus délután 1 órakor érkezett meg a Mátészalka felől érkező vonattal. A pályaudvaron s a vasuti állomás előtt temérdek ember várakozott reá. Üdvözlő beszéddel Visky Károly nyug. kuriai bíró fogadta, amire Tisza röviden válaszolt. Lovas bandérium és virágot hintő fehérruhás lányok is jelentek meg az állomásnál a munkapárt vezére tiszteletére s beláthatatlan kocsisor élén vonult kocsija a Pannóniába.

Délután 4 órakor tartotta meg Tisza beszédét a Károlyi-ház kerthelyiségében ezrekre menő hallgatóság előtt. A gyűlést dr. Kereszt-szeghy Lajos nyitotta meg, mint a helybeli munkapárt elnöke, majd általános figyelem között emelkedett Tisza szólásra. Beszédében különösen a Justh-pártot ostromozta, azt fejtegetve, hogy a többi összes pártoknak össze kell tartaniok e párt veszedelmes munkájának az ellensúlyozására. Beszéde végén melegen ajánlotta támogatásra a párt jelöltjét, dr. Kereszt-szeghy Lajost. Tisza beszédét zajos éljenzéssel fogadták s a tetszészaj csillapulása után dr. Farkas Antal ügyvéd felkérte dr. Kereszt-szeghy Lajost, hogy nyilatkozzék most már véglegesen a jelöltség elfogadása tárgyában, mire dr. Kereszt-szeghy a beléhelyezett bizalmat megköszönve kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja.

Este a Tisza tiszteletére a Pannónia éttermében bankett volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Színház.

Szerdán, április 20-án és csütörtökön, 21-én a színtársulat két kiváló tehetségű tagjának Herczeg Vilmosnak és Barics Gyulának volt a jutalomjátéka. Herczeg a „Mozgófényképek“ cizmü vígjátékban játszotta el a Kaján Tóbiás atléta szerepét az ő ismert eredeti és mindig disztigvált humorával, míg Barics legjobb szerepében „Az iglói diákok“ Holécsi Pistájában ragadta el az őt mindig jobban és jobban megszerető közönséget. Tapsban és ünneplésben mindkettőjüknek bőségesen volt részük.

Pénteken zónaelőadásban „Luxemburg grófját“ játszották.

Szombaton és vasárnap Földes Imre új darabját a „Kuruzslót“ mutatták be színházunkban. A kuruzslót érdekes bonyodalmak, gondos írói nyelvezet, szép párbeszéd, amellet azonban erőszakolt meseszöveg, a helyzeteknek sokszor valószínűtlen beállítása jellemzik. Jó tulajdonságai dacára is leggyöngébb színműve Földesnek, ami azonban még nem azt jelenti, hogy rossz darab. A czimszerepet Szilágyi játszotta jól átgondolt előadással s dicséretes önmérséklettel. A szombati előadás különben egyuttal az ő jutalomjátéka volt, s ez estén zajos óvációkban volt része. Pártneve Czako Miczi az Irma szerepét nagyon kedvesen, keresetlen egyszerűséggel és közvetlenséggel játszotta meg. Gömör Vilma a grófnő szerepében meleg és bensőségeltjes volt. Kisebb szerepeikben igen jók voltak Herczeg, ifj. Baghy és Barics.

Vasárnap délután „Sári bíró“, hétfőn este a „Sasfők“ került színre.

nulmányait Sárospatakon és M.-Szigeten, a jogi tanfolyamot 1838-ik évben végezte.

Az iskolai pálya befejezése után az 1839—40-iki országgyűlésre Szatmárvármegye országgyűlési irnokká választotta s ez országgyűlés alatt a nagytekintélyű Szogyény Marich László, akkori nádori ítélőmester oldala mellé kir. táblai jegyzőül esküdött fel, kinek élete fogytáig kedves ereklyeként őrizte iskolai bizonyítványára sajátkezűleg vezetett ezen iratát: „Oldalam mellé felekkettethetik. Szogyény László, nádori ítélőmester.“

Közgazgatási pályáját 1848-ban, mint Szatmárvármegye szolgabírája kezdte; később Szatmár-Németibe tette át lakását és 1858—1860. években a város polgármestere volt.

Ezen minőségében az erdei gazdaságban Riedler Ede erdői uradalmi főerdőmester által üzemtervet készítettett s az erdőket vágásokra osztatta és Szegedi Imre mérnökkel az egész erdőterületet fölmérette.

Országgyűlési képviselővé először 1867. évben választották meg, amikor Gyene Károly azon idei követ utóda lett.

Az 1867. évi országgyűlés félidőszakára terjedő képviselősege után a város közönsége két 3—3 évi ciklusra Kiss Jánost küldte fel

követül s ezen időszak után 3—3 évre terjedő négy országgyűlési s öt évre terjedő egy ciklus alatt ő képviselte a törvényhozásban Szatmár-Németi sz. kir. várost.

Mint Deák párti a fuzióhoz csatlakozott.

Első nagyobb beszédét 1876. június 2-án a vármegye kikerekítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor mondotta s 1877. január 22-én az uzsoratorvény eltörlése ügyében szólalt fel, míg Szatmár-Németi városi közgyűlésén 1885. július 6-án Lukács László román agitátor ellen mondott feltűnést keltő beszédet.

Első szónoklata rávall a szatmári székhely kiváló harsosára, a második a körültekintő nemzetgazdára, a harmadik pedig a mélyrelátó nemzetiségi politikusra.

Törvényhozói hosszu pályája alatt minden téren emelte a törvényhatóság tekintélyét és a leghivebben szolgálta érdekeit s tehette ezt annyival inkább, mert folyton a legszívlyesebb összeköttetésben állott a kormányokkal és az intéző körökkel.

Egyes időközökben beutazta a Monarchiát, Törökországot, a Németbirodalmat, Franciaországot, Olaszország egy részét és Lengyelországot.

Többizben részesült Öfelsége a király kegyes figyelmében, aki kétszer adott örömeinek kifejezést a felett, hogy őt ismét a törvényhozói testület tagjai között láthatja. Sőt midőn a királyi vonatot a gácsországi hadgyakorlatokra vezette és elkísérte a Felső több állomáson kintüntetett s nyájas leereszkedéssel tisztelte meg őt.

Egyik engedményese s igazgatósági választott tagja volt a magyar északkeleti vasutnak, amely igazgatóságnak elnöki tisztét akkor Sennyey Pál báró és alelnöki tisztét Tisza Kálmán viselte. Ezen vasut államosítása alkalmával az igazgatóságnak már alelnöke lett s e kettős minőségben maradt Ivánka Imre elnöklete alatt a részvényesek érdekeinek képv. egészen a részvények beváltásáig.

A képviselőházban elnöke volt a VI. bíráli bizottságnak; tagja a kiváló fontosságú közlekedési bizottságnak s mint ilyen, viz-szabályozási kérdésekben több ízben felszólt.

Számos éven keresztül tagja volt az országos bizottságnak.

Egy ideig igazgatósági tagja volt a szatmár-nagybányai helyiérdekű vasutnak és hosszabb ideig igazgatósági tagja és alelnöke a szilágysági vasutnak.

Ékszer-üzlet és műhely áthelyezés! Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy özv. Stern Sámuelné utóda Grünhut Samu cég alatt eddig a Hungária-szálloda mellett volt üzletemet a Hám János-utcába, Dr. Vajay polgármester ur házába (az új butorszövetkezet mellé) helyeztem át.

Nagy választékban raktáron tartok különféle szemüvegeket, óvikkereket, Kérve a n. é. közönség melyek orvosi rendelvényre vagy a nélkül is kaphatók. Pecsétgyömök, gummibélyegzők, czimerek vésoése, hímzőmunkák készítése, tűziaranyozását és ezüstözését bármilyen templomi vagy házi tárgyaknak, arany, ezüst, ékszer, óra, látszer, tájéktárgyak javítását és minden e szakmába vágó munkák készítését. Tört aranyat, ezüstöt, régiégyeket, régiégyeket, valódi gyöngyöket és drágaköveket a legmagasabb árban vásárolok, vagy becserelek nagy mennyiségben is.

Grünhut Samu

Ékszerész Szatmár, Hám János-ut. Dr. Vajay-ház

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávészerkesztő Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA“ keverék özégem különlegessége. 1 kgr. 4.40 korona. Villany erővel pörkölve.

HIREK.

Május.

Jöss tehát időknek örök-ifja! Hónapok bájos királynéja. Virággal-lomballal, madárdallal, erdőknek zsendülő szépségével kedves Május.

Szeretheted, nagyon szereted ezt a Földet. Minden esztendőben eljössz. Ihletet lehelsz az öregbe. Csókjaiddal borítod bus arczatát.

És az öreg megifjodik. Megujul veled és általad. Szeme olyan szelid, nefelejts — kék leszen, mint egéd, mely reá borul. Termete kiegyenesedik, mint a lilium.

Bájjaid, beszédes tekinteted, élettől, erőtlől duzzadó költészeted még a kérges lelkeket is megmozgatják — szép Május!

Az elványadt ifjúságot felébresztetted. Veled játszik, napsugaraiddal fürdik, virágaiddal enyeleg. A férfi karok erőt nyernek lehelledtől. Mintha izmait acéloznád... újra és újra. A havas fejű öregek megifjodnak. Veled élvezik elszállott ifjúságukat. Mintha a rég mult idők távolából, a mulandóság országából érkeznel. Onnan valahonnan tulról, messziről... Az idők nagy tengerének viruló partjairól.

* * *

En Istenem! Mintha más időben élnék. Álmodom? Hát nem látom, hogy a szép Május már rég nem mosolyog reánk úgy, mint egykoron. És elpirul, ha megérkezik, mint egy szűz leány, mikor ábrándjai először csalják meg.

— Lássátok, panaszkodik a szálló szép Május. En még mindig az vagyok. Aki voltam. Mindig Május. De a mindig ifju, mindig friss, mindig bájos. És ti emberek, hogy megváltoztatok!

Több ideig volt a szatmári ref. egyház főgondnoka és tanügyi bizottságának elnöke. Elte fogytáig buzgón működő városi törvényhatósági és közigazgatási bizottsági tag s elnöke a szatmárnémeti társasörnek s a szatmári kereskedelmi és iparbanknak.

A társasör 25 éves elnöki szolgálata alkalmából, hála jelekül, az olvasóterem számára életnagyságu arczképét olajban lefestette és Ófelsége a király, midőn a törvényhozói pályától a magánélet nyugalmaiba visszavonult, a harmadosztályu vaskoronarenddel tüntette ki.

A kormánykörökben való otthoniasságát mi sem igazolja jobban, minthogy a vármegyei székhely áthelyezését kérelmező szatmári népes küldöttségnek ugyanazon napon tudott a kormány összes tagjainál elfogadást kieszközölni.

Az intéző körök előtti népszerűségét pedig bizonyítja az a körülmény, hogy mikor államférfiakból, tudósokból, írókból és művészekből álló egy diszes társaság a festő elé ült, őt választották a festmény központjával.

Sima modoru, finom, előzékeny, vendégszerető és udvarias férfiú volt a gavallér összes tulajdonságaival. Választókerülete igen sokat

Nem tudtok mindnyájan megérteni már. Hányan és hányan nem szerettek. Virágaimtól elfordítjátok bus arcotokat. En szeretetet, lelkesedést, testvériességet hozok. Virágokkal, szőnyegekkkel hintem be a földet. És ti gyűlölettel, komor, sötét eszmékkel töltitek meg sziveteket.

* * *

Ugy van! A Május ma is az, a mi tegnap volt. Szelid királyné, virágos koronával. Nyilt, kedves, őszinte arczattal, enyhítő szellőjével, gyógyító balzsamával.

Az emberek változtak meg. Az emberek közt táuadt az a nagy, sivár úr, hézag, melyet betölteni, áthidalni nem tudunk.

Miért is van gyűlölet a földön? Ahol a szeretetnek kellene laknia. Miért van annyi néma fájdalom, befelé sirt könyezés, hangtalan nevetés? Annyi világfájdalom.

Ebben a mi korunkban minden csupa ellentét. A *harmónia*, az összhang messze szállott tőlünk.

Elszállott a jellemekből, a szivekből, az akaratból. Zűrzavar a tudományban. A leg egyszerűbb fogalmakban. Káosz, bábeli zavar a politikában, a törvényhozásban.

Csak a természet következetes. Csak ott találunk már harmóniára, összhangra.

Szép Május! Hajolj le e bus földre és taníts meg minket a szép harmónikus életre!

Bodnár Gáspár.

Bérmálás. A püspök ur Óméltósága városunkban pünkösöd első napján fogja kiszolgáltatni a bérmálás szentségét, azután bérmautra megy Ungme gyébe, melynek mindhárom esperesi kerületében bérmál. A sorrend még nincs megállapítva.

Igazgatók értekezlete. A kassai tankerülethez tartozó középiskolák igazgatói tegnap és tegnapelőtt értekezletet tartottak a kir. kath. főgimn. tanácstermében dr. Mázy Engel-

köszönhet neki, mert igazán szíven viselte az érdekeiket.

Egy egész hivatalnok nemzedék áldhatja a nevét, melynek az ő közbenjárása és befolyása szerezte meg a sóvárgott kinevezési okiratokat.

A város ügyeiben elsorolhatlan sok hasznos szolgálatot tett; alig volt tervezet, fölterjesztés, határozat, kérelem, sürgetés vagy felirat, melynek a kormánynál való elintézésére a szavának súlyát igénybe ne vették volna.

S ő mindig egyformán kifogyhatatlan volt a szolgálatkészségben és szíveességben.

Mint szónok ildomos, óvatos és körültekintő; sőt gondos az aprólékosságig. Tisztes, tapasztalat- és tettus mult állt a háta mögött: személyes tulajdonai, megnyerő modora, és okos módszere által csatát nyert ott is, ahol előre megjósolták elestét.

1892. évi február 7-én sulyos csapás érte őt, neje, Orbán Cecilia urnő elhunytával, ki a szó legnemesebb értelmében vala aszszony: szeretett, boldogított s ez a nők magasztos hivatása a földön.

Egész életével azt bizonyította, hogy nemesak az égben laknak órangyalok.

bert kassai tankerületi főigazgató elnökle alatt. Az értekezlet tárgyát a tanítás és nevelés körébe vágó intézkedés megvitatása képezte. Hétfőn este a Társasörben sikerült összejövetel volt, melyen az igazgatókon kívül a két főgimnázium tanári kara testületileg vett részt. A kedélyes összejövetelen szébbnél-szebb pohárköszöntők hangzottak el. A tanácskozáson a köv. igazgatók vettek részt: Bakcsy Gergely (szatmári ref. főgimn.), Bede Áron (m.-szigeti ref. lyceum), Bohner Jákó (munkácsi állami), Dortsák János (ungvári reálisk.) Gömöri Sándor (eperjesi ág. ev.) Holeczinger Imre (kisszebeni kegyesrendi), Dr. Horváth Balázs (kassai premontrei), Keller János (m.-szigeti kegyesrendi), Mázy Engelbert kassai tanker. főigazgató, Nyilassy József (sátoraljaúj helyi kegyesrendi), Ratkovszki Pál (szatmári kir. kath. főgimn.), Rentz János (nagybányai állami), Románec Mihály (ungvári kir. kath.), Schürger Ferenc (beregszászi állami), Tóth Sándor (eperjesi kir. kath.) Valló Vilmos (kassai reáliskolai), dr. Vass Antal (bártfai állami)

Varju százados kitüntetése. Megemlítettük a minap, hogy *Varju Sándor* 5. gyalogezredbeli századost kiváló szolgálati érdemei elismerésül Ófelsége a „Signum Laudis“ érdemrenddel tüntette ki. Az érdemrend ünnepélyes átadása szombaton délelőtt ment végbe a Ferencz József laktanya udvarán az összes tisztek és legénység jelenlétében. A közkedvelt százados mellére *Albrecht* Henrik őrnagy tüzte fel szép beszéd kíséretében az érmet. Délután lakoma volt a tiszti étkezdében *Varju* százados tiszteletére, melyen a kitüntetett kapitány tiszttársai lelkesen ünnepelték.

Főorvosi kinevezés. Vármegyénk főispánja dr. Kiss Antal fehérgyarmati közkórházi másodorvost a jelzett kórház igazgató főorvosává nevezte ki.

Nagykároly jelöltje. Gróf *Károlyi* József a nagykárolyi választókerület képviselő-jelöltje programbeszédét május hó 8-án d.

Mikor nemes lelke elszállt oda, ahonnan vétetett, itt hagyta megáldó gondját annak a hajléknak, amely felett közel félszázadon keresztül hitvesi szerelemmel őrködött.

Erényekben tündöklő élete s önteláldozó szeretete megtanithatja nőinket arra, miként kell támogatni a férfit, akit hivatása a társadalom és közélet harcászata közé állított.

Még néhány esemény álljon itt a Boros Bálint életéből.

Mikor 1860-ban az október 20-iki diploma megjelent, a tanács nem mérlegelvé annak beolvasztó törekvéseit, örömeiben két nemzetiszínü zászlót akart kitűzteni, egyet a városházára, egyet pedig a mai Pannóniaszálló helyén állott törvényszéki épület tornyára.

Midőn a szolgálak a parancsot ez utóbbi helyen végre akarták hajtani, ezt Sándor András cs. kir. megyetörvényszéki elnök egyszerűen nem engedte meg, míg arra felsőbb helyről utasítást nem kap. A tanács hiába fordult Fridrich György megyefőnökhöz, hivatalos uton ez sem tett semmit.

Nagy lett erre a felzudulás. Boros Bálint, mint polgármester, küldöttség élén személyesen vitte föl a zászlót és ki is tüzette.

ILYÉS DÁNIEL

MŰBUTOR-ASZTALOS

SZATMÁR, Mátyás király-u. 18. sz.

Elvállalom bármily bútorok készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb kivitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyermek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely különleges faanyagból.

e. 11 órakor fogja elmondani a városháza előtti téren, kedvezőtlen idő esetén pedig a városháza nagytermében. A 8-án reggel fél 11-kor Szaniszlórol kocsin érkező jelöltet nagy ünnepélyességgel fogják fogadni. Így Papp Béla Justh-párti jelölt kemény ellenfelet kapott.

Áthelyezett számellenőr. A pénzügy-miniszter Némethy Ernő szombathelyi p. ü. számellenőrt, a járási számvevői teendők ellátására adott megbizatással Fehérgyarmatra áthelyezte.

Szerdahelyi Ágoston balesete. Szerdahelyi Ágoston nagybirtokost a minap súlyos baleset érte. Négy fiatal tüzesvérű esikóval, melyek egy könnyű kis uj kocsiba voltak befogva, a dobi uton Vetés felé hajtott. A könnyen ijedő paripák elé az országút mellől valahonnan egy kutya bukkant elő, melytől a esikók annyira megijedtek, hogy a kocsit az árokba rántották. Szerdahelyi oly szerencsétlenül esett ki e kocsiból, hogy egyik oldalbordáját eltörte, azonkívül arcán és jobb lábán komolyabb horzsolásokat szenvedett.

Képviselőjelölés Csengerben. Mult vasárnap délután a csengeri kerület függetlenségi és 48-as érzelmi polgárai nagy lelkesedéssel Luby Béla volt képviselőt ismét jelölték, ki függetlenségi és 48-as Justh-párti programmal a jelölést el is fogadta.

Gyémánt mise. Hungréder György sz. sz. ülnök, ez. kanonok, felsővisói róm. kath. plebános tegnap tartotta nagy ünnepségek között gyémántmiséjét.

Új igazgató-helyettes. Püspök ur Ó Méltósága a róm. kath. elemi iskolánál az igazgatói teendők ideiglenes vezetésével Juhász József róm. kath. elemi isk. tanítót bizta meg.

Hymen. Madarassy László nagybányai szolgabíró e hó 30-án délelőtt köt házasságot dr. Vajay Károly polgármester és neje óvári Széke Irén leányával, Irénkével. — Litteczky István szatmár városi első oszt. számtiszt, főszámvevőhelyettes eljegyezte Cséhy Ilona helybeli állami tanítónőt. — Nyirjesi Lélay Ferenc

szatmári osztrák magyar banki tisztviselő hétfőn tartotta esküvőjét Leitner Bertalan földbirtokos és néhai Szlávik Irén leányával, Saroltával. — Szabó Károly felsőbányai kereskedő eljegyezte hitvestársul özv. Szmik Sándorné urnót, született Boross Mariskát Ozdról. — Schmitt Elek, gróf Károlyi-uradalmi intéző szombaton tartotta esküvőjét Debreczenben a Szt. Anna-utcai róm. kath. templomban özv. Hutirai Lukácsy Ferencné szül. Sziglieti Jolán leányával, Bertussal.

A nagybányai kerületből. Nagybányán, hol eddig Földes Béla Justh-párti ellenjelölt nélkül állott, értesülésünk szerint Schmidt József nyug. államtitkár nemzeti munkapárti programmal elvállalta a jelöltséget. Megválasztása, a hangulat után ítélve, valószínű.

Egy derék tanító halála. Mondik Endre helybeli róm. kath. tanító halt el e hó 21-én. Régi idők óta megtámadta szervezetét a betegség, de erős fizikumát csak nehezen törte meg. Utóbbi időben már nagyon ideges volt. Mintegy pár héttel ezelőtt Budapestre ment, hol a Rókus-kórházban vétette fel magát. Itt érte el a halál. Jeles tanító volt, jeles képzettséggel, valóságos veszteség számba megy halála a nevelés ügyére. Kartársai a következő gyászjelentésben tudatják szomorú elhunytát: „A szatmárnémeti róm. kath. főnépiskola tanítótestülete mélyen szomorodott szívvel tudatja, hogy felejthetetlen kartársuk, Mondik Endre róm. kath. tanító, a jó barát, a buzgó tanító 21 évi tanítói működés s az utolsó szentségek ájtatos felvétele után életének 41. évében folyó hó 21-én Budapesten visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Drága hamvai folyó hó 25-én délután fél 5 órakor fognak a szatmárnémeti hidontuli temető kápolnájából örök nyugalomra helyeztetni. Lelki nyugalmáért az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 29-én reggel 8 órakor lesz bemutatva a székesegyházban. Szatmár-Németi, 1910. április 25-én. Emléked él köztünk! A kartársi szeretet virraszt sírod fölött!”

Az ugynevezett darabont-kormány, a Fejérváry-kabinet idejében történt ez.

Az öreg urat mód felett bántotta ez a két izbeni visszautasítás. Nem szólt senkinek semmit, hanem egyszerűen beállított Fejérváry miniszterelnökhöz s minden bevezetés nélkül ezeket mondta neki.

— Kegyelmes uram, én szavamat adtam az én városom tisztviselőinek arra, hogy az ötévi nyugdíjbeszámítás kedvezményét részükre a kormánynál keresztülviszem. A belügyminiszter (Perzel), most másodsor utasította vissza felterjesztésünket. Te, mint katoná, legjobban tudod, mi a neve annak az embernek, aki szavát meg nem tartja. Én tehát hazudtam. Hazug ember nem érdemes arra, hogy Ófelségének a rendjelét viselje. El is hoztam magammal. Adjátok vissza neki!

S ezzel Fejérváry nagy ámulatára letette az asztalra a Vaskorona-rendjelét.

Nem sokára (1896. évi november 17-én, 100,276. szám alatt megjött a kormány jóváhagyása.)

Meghalt 1896-ban.

Arcképét, életrajzát és beszédeit kiadta Ferency János ily czim alatt: Emléklap Boros Bálint, Szatmár-Németi sz. kir. város 18 éven át volt országgyűlési képviselőjének tiszteletére azon alkalomból, midőn a magánélet nyugalmába visszavonult. Szatmár, a Szabad-sajtó nyomása, 1892.

Adminisztratori kinevezés. Materny Lajos, a tiszavidéki evang. egyházmegye főesperese, a nyugdíjazás folytán megüresedett nagykarolyi evangélikus lelkészi hivatal ideiglenes vezetésével Duszik Lajos szatmári lelkészt bizta meg.

Párisi doktor. Geöcze Zoárdot, az ungvári reáliskola tanárát, aki egy felsőbb matematikai tételre alapuló mérési kiszámításával a geometria terén nagy újítást vitt ki s akit a közoktatási kormány államköltségen a párisi egyetemre küldött, az ottani világhírű egyetem tudorává avatta föl.

Gyász hírek. Alantírtottak a szív legmélyebb fájdalomával, de Isten akaratában megnyugodva tudatják a forrón szeretett gyermek, unoka, testvér és rokonnak, Csécsy Juliánna okl. óvónőnek, folyó hó 20-án reggel fél 7 órakor élete 22-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt esendes elhunytát. A kedves halott földi része folyó hó 22-én délután 3 órakor tetetett a róm. kath. egyház szertartása szerint Majláth-utca 3-ik számú háztól a hidontuli sirkertbe örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise-áldozat lelkiüdvéért folyó hó 22-én reggel 7 órakor lett bemutatva az egék Urának. Szatmár, 1910. április hó 20-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. Csécsy Ferencné sz. Abrahámi Teréz, mint édes anyja. Özv. Abrahámi Sándorné, mint nagyanyja. Csécsy Mariska, Csécsy Ferenc, Csécsy Sándor testvérei. Özv. Payer Józsefné sz. Abrahámi Róza, mint nagynénje. Payer Margit férj. Rozgonyi Lajosné, Payer József, Payer Mariska férj. Rozgonyi Ferencné, Payer Károly, mint unokatestvérei. — Ertner Pálné sz. Friedmanszky Mária folyó hó 21-én reggel 8 órakor élete 84-ik évében városunkban meghalt. Temetése folyó hó 23-án délután volt a róm. kath. egyház szertartása szerint. — Sivokay Béla kereskedő rövid szenvedés után élete 38-ik s boldog házasságának 10-ik évében folyó hó 21-én hajnali 2 órakor Munkácson elhunyt. — Özv. Szappanyos Józsefné szül. Voití Mária 64 éves korában április 22-én d. e. 10 és fél órakor Nagybányán meghalt. — Seregélyi Emil munkács-egyházmegyei áldozópap, amerikai missionarius, g. kath. lelkész, folyó hó 22-én életének 44-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemei, a sz. mise előzetes bemutatása után, f. hó 23-án délelőtt 11 órakor a sárközujlaki g. kath. sirkertben tetettek örök nyugalomra. — Kegyes István városszerte jól ismert dusszagdag öreg polgár 72 éves korában hosszas szenvedés után tegnapelőtt éjjel a városi köz-kórházban elhalálozott.

Értékes ajándék. Főméltóságú gróf Pappenheim Szegefriedné szül. Károlyi Erzsébet grófnő, mint kegyurnő, a mezőfényi róm. kath. templomnak fehérselyem alapon gyönyörű színharmóniában, saját kezűleg művészién himzett misemondó ruhát ajándékozott, mely nemes tettéért a főméltóságú grófnénak a hitközség nevében hálatelt köszönetét nyilváníja. Mezőfény, 1910. április 22. Moldován Endre plebános.

Ferency János művei. A helybeli írói gárda nestorának, Ferency Jánosnak írói jubileuma alkalmából egy esinos kis kötet jelent meg, mely méltán megérdemli a figyelmet. Méltatja előszavában jeles írónk működését. Ez után egy szép költemény foglal helyet Tóth József képezdei tanár tollából, melyet az író jubileumára irt. Aztán történeti kutatásokon alapuló érdekes feljegyzések és életrajzok találhatók a kötetben, melyek vármegyénkkel és városunkkal állanak szorosabb

De Sándor András azt a toronyról börtön-örök által letépette s meghagyta nekik durva szidalmak közt, hogy az egész küldöttséget szuronyok közé fogva vessék a börtönbe.

De ez alatt az utca forrongó népe a tornyos ház kapuját betörte, a küldöttséget kiszabadította s az elnököt bántalmazni akarta, akit a nép dühe elől éppen a polgármester mentett meg.

Boros egyik tevékeny tagja volt annak a 21 tagú küldöttségnek, mely gróf Forgách Antal kancellár és Haas Mihály szatmári püspök vezetése alatt Szatmárnak vasutat kérelmezni, 1865. évi február 13-án Wienben járt.

Borosnak utolsó nagyobb szereplése a törvényhatóságban 1894-ben történt, midőn a nagyecsonkai és darvasmohai 20923 hold. területű erdő-eladását indítványozta, hogy 870,000 forintnyi vételárból a város adósságai apasztassanak, beruházásai növekedjenek s a szatmárhegyi vasut létesítést nyerjen.

Az meg éppen életének az utolsó évében történt, hogy mint a közigazgatás tálájából nőtt ember, jól ismerve a tisztikar anyagi gondjait, indítványt tett, hogy az ország ezeréves főnnálásának éve, az 1896. év, a városi tisztviselőknak a nyugdíjban emlékezet okáért öt évek számítottassék.

A közgyűlésen szerencsésen át is ment a dolog, de nem úgy a belügyminiszternél, mely azt szokatlan volta miatt két fölterjesztés után is visszadobta.

összefüggésben. Belölök egy mutatóvanyt lapunk mai tárczarovatában közlünk. Ajánljuk a művet lapunk olvasóinak megrendelésre. Ára 2 kor. Kapható a szerzőnél, vagy Boros Adolf könyvnyomdájában.

Gyászhir. Részvétellel vettük az alábbi gyászjelentést, mely *Bagossy Bertalan* kir. kath. főgimn. tanár édes anyjának haláláról értesít: „Alulírottak Isten rendelkezésében való megnyugvással tudatják, hogy szeretett anyjuk, özv. *Nágvár Józsefné* szül. *Erli Filoména*, rövid szenvedés után, az egyház szentségeivel megerősítve, jobblétre szenderült. Teme-tése folyó hó 25-én délután 3 órakor lesz a Toldi-utca 44. számú házból a hidontuli sírkertbe. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 26-án reggel 7 órakor lesz a képezdei templomban. Szatmár-Németi, 1910. április 24. *Bagossy Bertalan*, *Bagossy Filoména*, férjével, *Gödry Gáborral* és gyermekeikkel. *Bagossy László* nejével, *Tóth Juliánnával* és gyermekeikkel. *Nagy József* nejével, *Vona Máriával* és gyermekeikkel.“

Tanítóválasztás. A nagyszokondi róm. kath. iskolaszék *Kölcei Elemér* okl. tanítót másodtanítónak választotta meg. A választást a püspök ur Ó Méltósága megerősítette.

Nemes tett. *Fülöp Imre* nagybányai főgimnáziumi tanár bejelentette *Csaba Adorján* főispánnak, hogy ő és neje hajlandók egy az ököritói katasztrófa alkalmával szüleiktől megfosztott 8—10 éves árvaleányt örökbefogadni és felnevelni. A főispán megígérte, hogy megteszi az intézkedéseket a nagylelkű kérelem teljesítésére iránt.

Első áldozás. Vasárnap volt a gyermekek első áldozása a székesegyházban. 41 fiú és 65 leány növendék járult az Oltáriszentséghez. Az ünnepélyes szentmise után a fiúk *Hehelein Károly* praelátus-kanonokhoz, a lányok a zárdába mentek, hol pompás reggelivel látták el őket és ajándéktárgyakat kaptak az első áldozás emlékére.

Az Egyházmegyei Oltáregyesület május havi közös szentségimádása május 1-jén lesz a zárdatemplomban. Reggel szent-ségkítétel, 8 órakor *Szabó István* pápai praelátus, egyházmegyei irodaigazgató, szentmisét mond, a mely alatt közös szentáldozás lesz. Délután — a májusi ájtatosság miatt kivételesen — 6 órakor szentbeszédet mond *Varjas Endre*, oltáregyes. igazgató, utána litániát végez szentségbetétellel *Láng Antal* dr. theol. tanár.

Befejezett vizsgálat. Dr. *Kampis János*, a miniszteriumtól kiküldött vizsgálóbiztos, szombaton befejezte Csengerben az ököritói szerencsétlenség után a közigazgatási hatóság és az orvosok által elkövetett mulasztás ügyében a vizsgálatot. A fővárosi lapok ugyanis azt hirdették, hogy sok kötelességmulasztás és visszaélés történt. Eredménye az a hivatalos megállapítás lett, hogy mulasztás nem történt, sőt a legelső segélynyújtás, ápolás és betegellátás nehéz munkáját a legnagyobb rendben elvégezték. Kijelentette a miniszteri kiküldött, hogy a tapasztaltak a legnagyobb megelégedést érdemlik meg és megfelelő jutalmazás végett az illetékes miniszternek figyelmébe fogja őket ajánlani. Együttal megígérte a kiküldött, hogy sajtó útján való meghurcoltatásáért megfelelő elégtételről fog gondoskodni.

Köszönetnyilvánítás. Köszönet mindazoknak, kik kedves leányom teratésán szívesek voltak részvételükkel fájdalommat enyhíteni. Özv. *Csécsey Ferenczné*.

Felfüggesztett körjegyző. *Péchy Péter* avasi főszolgabíró Bálint Endre várfalusi helyettes körjegyzőt állásától több rendbeli

szabálytalanság miatt felfüggesztette. A pénztár átadásoknál *Lánczky Antal* színérváraljai járási számellenőr működött közre.

Az Oltáregyesület választmányi gyűlése május 1-én lesz délután 5 órakor a zárdában, melyre a választmányi tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

Az ököritói katasztrófa árvái. Az ököritói katasztrófa következtében gondozás nélkül maradt gyermekek elhelyezéséről már megtörtént az intézkedés. A belügyminiszter rendeletéből a debreczeni állami gyermekmenhely igazgatója a szerencsétlenség után azonnal a helyszínre utazott és a községi előjáróság segítségével megállapította, hogy hatvankilenc tizenöt éven alul levő gyermek maradt részint teljesen árván, részint félig árván. Mivel azonban a lakosság tulnyomó része jómódu, az árván maradt gyermekek nagy része nem szorul a közjótékony-ság gondozására. Harmincegy azoknak a gyermekeknek a száma, akikről jómódu hozzátartozók gondoskodnak. A többi harmincznyolc gyermek közül huszat a társadalmi jótékony-ság vett védelmébe, tizenegy gyermek a debreczeni gyermekmenedékhelyre került, egy gyermek égett sebei miatt a kórházban van ápolás alatt. Végül hat gyermek dolgában, akiknek hozzátartozói nem egyeznek bele a gyermekeknek az állami gyermekmenedékhelyre való felvételébe, de akiknek megélhetését az igazgató főorvos a hozzátartozóknál biztosítva nem látja, az illetékes gyámhatóság megindította az eljárást. Az ököritói szerencsétlenség még tizennyolc szomszédos községet is sújtott. Az e községekben közvédelemre szoruló gyermekek ügyében szükséges intézkedések most vannak tárgyalás alatt.

A szatmárnémeti ref. főgimnázium annak emlékére, hogy a mostani helyén 300 éve áll fenn, folyó évi május hónap 18-án d. e. fél 10 órakor a szatmári református templomban jubiláris ünnepet rendez. Az ünnep sorrendje: 1. Bevezető ének: „Jövel Szentlélek Uristen“. Eneklí a közönség. 2. Ima. Mondja dr. *Eröss Lajos*, a tiszántúli református egyházkerület püspöke. 3. Ének. Előadja a főgimn. énekkar. 4. A főgimnázium 300 éves múltja és jelene. Ismerteti *Bakcsy Gergely* igazgató. 5. Ének. Előadja a főgimn. énekkar. 6. Üdvözlések és az igazgató-tanácsi elnök köszönő válasza. 7. Hymnusz. Eneklí a közönség. A következő napokon Erdődre, Bikszádra és Felső- és Nagybányára kirándulások rendeztetnek.

Választói névjegyzék. Az országgyűlési képviselő választók 1911. évi ideiglenes névjegyzékét a központi választmány április 1-től 25-ig bezárólag a városháza közigazgatási irodájában közzsemlére kitette. A névjegyzék ellen május 1-től 15-ig a polgármesternél felszólalások adhatók be, a felszólalásokra pedig május 16-tól 25-ig ugyanott írásban észrevételek tehetők. Május 1-től a hivatalos órák alatt a névjegyzék *Koós Gábor* törvényhatósági kiadónál megszemlélhető s arról másolatok vehetők.

A budapesti központi Oltáregyesület fennállásának ötvenéves jubileumát május 5., 6., 7. és 8. napjain ünnepli meg. Mind a négy napon fényes ünnepséges lesznek, melyeken a legelőkelőbb egyházi férfiak tartanak előadásokat.

A kalotaszegi varrottas háziiparkiallítás a múlt vasárnap nyílt meg városunkban. Keményfából, kézi faragott butorokból és varrottasokból igen szép gyűjtemény lát-

ható a városháza tanácstermében. Naponkint délelőtt 8—1-ig és délután 1/23-tól 1/28-ig tekinthető meg. Belépődíj nincs. Vasárnap, május 1-én este zárul be.

A csendőrség Ököritőről. Szárazon, hivatalos stílusban, a szivettépő borzalom minden nyoma nélkül tette meg hivatalos jelentését a porcsalmi csendőrség az ököritói katasztrófáról. A nyomozás „bevezetésénél“ szükségelt lelkiismeretes pontossággal állapítja meg a csendőrség, hogy a rettenetes katasztrófaért a hivatalos felelősség *Szabó Dániel* és *Demeter István* nevű bálrendezőket terheli, akiknek nevére az engedélyt a szolgabíró kiállította. Nevezett terheltek mulasztást követtek el, — mondja a jelentés — mivel a kellő felügyeletet nem gyakorolták, a csür ajtaja elé földre vert ezölöpökre erősített padot készítettek és gyulékony lampionokat használtak. Az eljárás azonban ellenük ezen a földön semmiféle hatóság előtt meg nem indítható, mivel a terheltek mindketten odaégték.

Megszűnt ujság. A Szatmár-Németi c. hetilap, mely *Boros Adolf* kiadásában, dr. *Havas Miklós* és *Ferency János* szerkesztésében jelent a közönség és „az illetékes körök“ támogatása hiányában megszűnt.

Szatmármegyei jegyzők közgyűlése. A szatmármegyei községi és körjegyzők egyesülete 21-én délelőtt 9 órakor Szatmáron, a városháza nagytermében *Bodoky Béla* elnökle alatt közgyűlést tartott, melyen a jegyzői kar majdnem teljes számban megjelent. A közgyűlés legfőbb tárgya a jegyzői nyugdíjügy módosítása volt. Erre vonatkozólag *Nagy József* egyleti főjegyző egy új szabályrendeletet terjesztett elő, melyet csak azért nem fogadtak el, mert egy régebben beterjesztett nyugdíjszabályrendeletet a belügyminiszter pótlás végett visszaküldött. A közgyűlés a beterjesztett titkári és pénztári jelentést elfogadta és az illetőknek a szokásos felmentvényt megadta, egyben úgy az elnöknek, mint az összes tisztviselőknek köszönetet szavazott. Végül egy, a vármegyei községi jegyzők érdekeit képviselő szaklapnak megindítását vették tervbe. E célból 50 korona értékű részvényeket bocsátanak ki és egy szűkebbkörű bizottság bízott meg az előkészítés munkálatával.

Uj napilap Szatmáron. A munkapártnak *Török Miklós* indítványára vasárnap hozott határozata teljesedésbe megy: az új napilap tegnap megindult, *Szatmári Ujság* lesz a címe és *Boros Adolf*, a Szatmár-Németi című függetlenségi párti hetilap eddigi kiadója, a kiadótulajdonosa.

A szatmárnémeti kereskedő ifjak köre vasárnap, azaz május hó 1-én délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését saját helyiségében.

Felfedezett sir. A munkácsi rk. templom körül földforgatás közben e héten csütörtökön reggel a munkások egy boltozott sirra akadtak. A boltozatot áttörték s az elporladt tetem csontjait, valamint ruházatának maradványait faládba rakva a templom alatti sirboltban helyezték el. Az elhunyt fekete Zrinyi-kabátban, fején arany zsinóros katona siphával volt eltemetve.

Katonák szabadságolása. Az ököritói tűzkatasztrófa folytán árván maradt családok érdekében vármegyénk főispánja a napokban indokolt felterjesztést intézett a honvédelmi miniszterhez, kérve, hogy ezen családok azon hozzátartozóit, kik jelenleg a közös hadsereg vagy honvédség kötelékében tényleges szolgálatot teljesítenek, véglegesen, illetve ideiglenesen szabadságolja.

Vegyünk mindannyian legalább egy sorsjegyet a budapesti Mária-Congregatio Otthon javára rendezendő tárgysorsjátékra! (Ára 1 korona). A sorsjáték tiszta nyereségéből fel fogjuk építeni a Mária-Congregatio Otthont, amely a katolikus hit és erkölcs elveinek állandó terjesztője és ébrentartója leend. A sorsjegyeket a kezelő-bizottság, VIII., Horváth-utca 22. alól küldi szét. A húzás végérvényes időpontja június 13. Aki sorsjegyet eladásra vállalt, az eladott sorsjegyek árának 30, illetve 40 százalékát nyeri jutálékul. A főnyeremény értéke 10,000 korona.

Kié az anyakönyvi kivonatok díja?

— Eddig az anyakönyvi kivonati díjakat a belügyminiszter a községeknek ítélte oda. A jegyzők országos egyesülete a minisztert ezen határozatának megmásként kérte föl. Még pedig sikerrel, mert a belügyminiszter egy újabb rendelettel az anyakönyvi kivonatok, valamint család értesítők díjait az anyakönyvvezető jegyzők számára engedélyezte. Csak azt a föltételt fűzte ehhez, hogy a díjak átadása tárgyában az illető képviselőtestület, törvényhatóság jóváhagyása mellett évről-évre új határozatot kell, hogy hozzon.

Mikor látjuk az üstökösöt?

A csillagászok számítása szerint a Halley-üstökös feje május 19-én reggel 3 óra 22 perckor fog először érintkezni a nap korongjával. Ez a jelenség egy óra hosszúig fog tartani. A csillagászok ezen átvonulástól igen sokat várnak, mert ha elsötétíti a napot, akkor az üstökös feje szilárd test, ha nem, akkor gáz. Május 20-tól kezdve a Halley-üstökös a nyugati égbolton lesz látható napnyugta után. Még pedig 20-án este 8 óra 45 perzig, május 25-én este 11 óráig és 30-án éjjel fél 12-ig.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Képviselőválasztási zászlókat, tollakat és falragaszokat

jutányosan és gyorsan készít a Pázmány-sajtó könyvnyomda Szatmár-Németi.

Luczernás haszonbérbe kiadó.

A hegyi ut mentén, Asztalos József ur szomszédságában levő **2köblös luczernás** (tavalyi vetés) **haszonbérbe kiadó.** Értekezhetni lehet Uj-major, ócska hegyi ut, **Marozsán László** tulajdonosnál 23. szám alatt.

Nincs többé szobafüst!!

Kapható:

GÁL és KLEIN cégnél

Szatmár. Iroda Attila-u. 1b. Beton, aszfalt, parketta és aszbesztpala fedési vállalat.

Építkezési anyagok nagykereskedése. Telep: Hunyady-u. 40. — Telefon 242.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

Legolesőbb bevásárlási forrás!

Mindennemű zseb, fül és ébresztő órákban, arany és ezüst ékszerekben, valamint szemüvegek és china-ezüst árukban

SZABÓ GUSZTÁV

óras-, ékszerész- és látszerész-üzletében Szatmár, Attila-utca.

1910-es modellünk

ujításai!

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt.

Erős alkatrészek, melyek kicserélhetők és tisztíthatók.

Művészi kivitel, modern stílus. Galvanizált bronz színezés. — Hozzáadva a „ROPS“ biztonsági gyorsfűző eddigi előnyeit, a

„ROPS“ 1910

a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tüzhelye. Ha feldűl, elalszik. A szesz ki nem folyhat.

Ára Budapesten 4 korona.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.

Régi használt példányokat a gyár 2 korona 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cserél át.

„ROPS“ Fémáru Részv.-Társ. BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/50.

Helybeli elárusító: **Koós Gábor.**

Kpéviselők vidéken kerestetnek.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-gű czipészek, hol saját készítményű kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Eötvös-utca 2.

(Heinrich-palota.)

FIGYELEM!

Bármilyen jellegű elemi népiskolánál csak magyar nyelvű és olyan nyomtatványminták alkalmazhatók, amelyek a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megállapított összes rovatokat tartalmazzák. Az összes naplók magyarul vezetendők. (Ut. 42. §)

Pázmány-Sajtó

villamos erőre berendezett könyvnyomda

Szatmár, Iskola-köz 3.

Készít mindennemű nyomtatványokat izléses kivitelben és :: mérsékelt árak mellett. ::

Raktáron tartja a következő elemi iskolai nyomtatványokat:

Népiskolai költségvetési nyomtatvány 1 iv	fillér	06
Fölvételi napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazdasági ismétlő-iskolák, továbbá a felső népiskolák, a polgári iskolák és a polgári iskolákkal kapcsolatos női keresk. tanf. számára, a/2 minta. A külsőiv 24 tanuló számára		05
A belsőiv 32 tanuló számára		05
Előmeneteli és mulasztási napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazd. ismétlő iskolák számára, b/2. minta. A belsőiv 4 tanuló számára		05
Leltári nyomtatvány. (A külsőiv 62, a belsőiv 125 sor), kötve		2.—
Haladási napló. (A belsőiv 42, a külsőiv 24 sor), kötve		2.—
Látogatási napló. (A belsőiv 32, a külsőiv 23 sor), kötve		2.—
Népiskolai értesítő-könyvecske az állami iskolák számára, 1 példány		12
Népiskolai értesítő-könyvecske havi beosztással		12
Népiskolai (elemi) bizonyítvány. 1 példány		04
Tanítói és kántortanítói díjlevél 1 iv		08
Nyugta. 1 iv		04
Próbalapok (korrekták) magyar és diktandó vonalzással, szép magyar stílus kerettel, csinos nyomdai kiállításban		1.20
100 példány		

Minden megrendelést a zonnal elintézzük.

Félix - Gyógyfürdő.

Téli és nyári gyógyhely

**NAGYVÁRAD MELLETT
Egész éven át nyitva.**

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása
vize 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

**Csúsz, köszvény, ischiás, izzadmá-
nyok és női betegségek ellen.**

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő
gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mór és szén-
savas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, tár-
salgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő ven-
dégelők, állandó elsőrendű cigányzene, vasár-
naponként katonazene, tennispálya, gondozott
sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő, 16
személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-
fürdő állomására naponta. Posta. távirat, inter-
urban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. —
Prospektust küld az Igazgatóság.

Megkezdődött a nagy tavaszi vásár!

Elegáns sétapánczákban nagy választék.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol ki-
fogyhatatlan választékban kaphatók: játékok, emlék-
tárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca,
dizsműárak, pénztárczák, zsebkések, aczélevő-
eszközök, fonografok és grammofonok és ezek-
hez lemezek. — A legújabb műöntvények valódi
ezüst platirozással, u. m.: tintatartók, díszórák
hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban.
— Mindennemű dísz tárgyak. — **A legszolidabb
szabott árak.** Pontos kiszolgálás. — Vidéki megren-
delések pontosan teljesítetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ

„Szatmári Bazár“-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Petky László cukrászata

Szatmár, Iskolaköz 2.

*Minden időben friss süte-
mény kapható. Megrendelése-
ket pontosan elkészítik a leg-
kényesebb igényekig. 1 koronás
fouf-bal bombatour torták
naponta frissen kaphatók.
Reggeli és ozsonna kávék ugy-
szintné mindenféle cukrász-
süteményben nagy választék.*

ÚJ ÉPÍTÉSI VÁLLALAT.

Szatmár-Németi és vidéke nagyérdemű építető közönségének
szíves tudomására hozzuk, hogy folyó évi január hó 15-én

Szatmár-Németiben, Eötvös-utca 4. sz. alatt

építési irodát nyitottunk.

Elvállalunk mindennemű lakó és gazdasági épület tervezését és fel-
építését a legjobb beosztás szerint, izléses és modern kivitelben.

Ugy a tervek, valamint az építkezések kivitelét a legjutányosabb árban készítjük.

A n. é. építető közönség szíves pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

MAKAY MIKLÓS és LIPICZKY GYULA
ÉPÍTÉSZEK ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK ■ NAGYKÁROLYBAN.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

szobrász, aranyozó és oltárépítő, Wesselényi-utca 3.
(saját ház.)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyra-
becsült megrendelőimet, hogy

**SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS
OLTÁRÉPÍTŐ-MÜTERMÉMET**

*ujjonnan átalakítva, saját
házamba, Wesselényi-utca
3. szám alá helyeztem át.*

Kérem az igen tisztelt megren-
delőimet, hogy bizalmukkal a jövő-
ben is megtisztelni sziveskedjenek.

Van szerencsém a n. érd. közönség szíves tudomására hozni, hogy

Szatmáron, Mailáth-utca 3. sz. a.

rézsdrony-ágybetét (matrác)

jutányos árban gyorsan és pontosan készíttetnek.

Szíves pártfogást kért

kiváló tisztelettel

Csécsey Ferencz Mailáth-utca 3.

Aki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu

**lábbelit akar
vásárolni,**

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz

Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában
osakís valódi finom bőrből a már is vi-
lágírt hazai gyárakban készült cipő-
ket és osizmákat nagyon is verseny-
képes árakban hozza forgalomba és
üzletéből minden olesőbbrendű készit-
ményt, a szokásos bőr- és talpatánczo-
kat teljesen kikészítette, s akinek árul
osinosság dolgában is párját ritkítják.
Kívánatra mérték után bármilyen ki-
viteitű cipők és osizmák is készílnék.

Bérmálási czédulák

100 drb . . . . . K 1.—

Bérmáláskor elmondandó imák

100 drb. . . . . K 1.—

Bérmálási anyakönyvi ivenk

ivenként . . . . . 10 fillér

Előkészítés az első sz. áldozáshoz

azaz oktatás a penitencziatartás és oltáriszentségről. Illusztrációval, 100 drb. . . . . K 10.—

Szent áldozási képecskékötfféle színben, tetszés szerint összeválogatva 100 drb. K 1.10
Hátlapján kis ima nyomtatásával 100 drb. . . . . K 1.60**Uj bucsuimák**

100 drb. füzve . . . . . K 4.—

Gyónóczédulák

(emléklapok) alkalomszerű képpel illusztrálva, ötfféle színben nyomtatva, 100 drb . . . . . K 1.10

Kapható a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palaczk saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

NyavajatorésKi nyavajatorés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. **Hattyu gyógyszerár** által **Majna-Frankfurt.****Nyomdásztanuló**kinek egy-két kézipiskolája van, fizetéssel felvétetik a **Pázmány-sajtó** könyvnyomdában Szatmár-Németi.**30-40 korona**heti biztos mellékkeresetre tehet szert mindenki elsőrendű gazdasági cikk terjesztése által. Forduljon felvilágosításért: Korona-kasza művek főraktára **Fekete Gyula Wien, V., Schönbrunnerstr. 33. Szamos-udvar.**

Szombathelyi iparkiallitáson: elismerő oklevéllel kitüntetve.

Soproni kamarakerület iparkiallitásán: ezüstéremmel kitüntetve.

HARKÁNYI EDE SZOBRA SZ- ÉS KŐFARAGÓ-MESTER KŐIPAR-GYÁRA.

*****

Vállal:

Síremlékek, sírkeresztek, sírboltok (kripta), Mausoleumok, utszéli keresztek és szent szobrok, oltárok, szószékek, keresztelőkutak, szentelt víztartók, épület és minden

*****

e szakmába vágó munkák különféle, kiváló bel- és külföldi legjobb minőségű anyagokból való szakszerű, pontos és tetszés szerinti stílusban való elkészítését, ugyiszintén falak műmárvánnyal való burkolását.

Gyártelep: SZATMÁR-NÉMETI. (A m. kir. dohánybevéltővel szemben.)

IFJ. RUBINSZKY FERENCZ IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

Modern háló, ebédlő, szalon vagy uri szoba berendezések, valamint leányszoba berendezések művészi kivitelben készülnek.

KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb meglegedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.